

Nu is het, onzes inziens, de roeping aller geloovigen, van d. w. z. van het zichtbare lichaam van Christus, van al de kerken, die als een lichaam tegenover de wereld staan, — om de zending te drijven.

En wij meenen deze opvatting is de ware, althans het is de opvatting der zending van de Gereformeerde Kerkengroepen van Engeland, Schotland en Amerika.

Misschien zegt men aan de overzijde der wateren, dat hier het angelij van het Collegialisme zich verschuilt.

Ja, dat woord Collegialisme, is een dooddoener. Men vergeet echter niet, dat de gepoetste Kerk een lichaam is en zich als zodanig naar buiten openbaart. Dat doen de „Gereformeerde Kerken“ tegenover de overheid, dat doen ze in allerlei gevallen. Het schijnt ons toe dat hun zendingstheorie niet geheel in het reine is.

Welnu, laat *De Hooft* ons dan helpen om onze zendingstheorie in het reine te brengen. Dat wij de Zending laten uitgaan van de plaatselijke kerken heeft, het zij tot opheffing van *De Hooft* geleid, zijn grond in het feit, dat de Zending ambtelijk behoort gedreven te worden, en het ambt wortelt in de plaatselijke kerk.

Gemengd nieuws.

In Duitsland brengt de „Fall-Neidhardt“ veel opzien te wege. Neidhardt is evenals vele andere predikanten van Hamburg beslist modern. Hij had zich voor de Charlottenburger Luitzen-Kirche aangemeld, en men had hem ook daarvoor gekozen, maar het Brandenburgische Consistorie heeft zijne verkiezing niet willen aanvaarden. Het kerkbestuur deelt dit op grond van onwettigheid van de verkiezing, want de kerkelijke kerkbestuurders worden niet door de gemeente gekozen, maar door de kerkelijke vergadering. Het kerkbestuur het vermoeden af, dat Neidhardt op de stemming invloed had zoeken wil te oefenen. Deze beriep zich nu op den Opper-Kerkeraad, doch zonder gevolg. Hij heeft zich nu tot het hoogste kerkbestuur gewend, en in zijn verdedigingsstuk geschreeven, dat zijne richting de eenige oorzaak is, waarom het kerkbestuur hem den voet dwars zette. Hij bewijst daarin, dat 't geen het consistorie in hem afkeurt, niet bewezen is, en dat genoemd bestuur niet den moed gehad heeft, den waren grond, waarom men hem wenschte te noemen. De publieke opinie is natuurlijk voor Neidhardt, en ook wij zijn van oordeel, dat het Brandenburgische consistorie zich vergist, wanneer het meent, op die manier den voortgang van het geloof in de Pruisische Landkerk te kunnen stuiten.

In Belmontet werd de abt der Roomsche parochie door den bisschop uit zijn ambt ontsd. De gemeente verklaarde echter, dat zij den door haar zoo geliefden geestelijken wilde behouden; de bisschop benoemde desentgegenstaande een anderen abt, die in Belmontet, dicht bij Montauban, niet veel kon uitrichten, en daarom maar weder vertrok. De bisschop zond een herderlijk schrijven aan de gemeente, waarin hij verklaarde, dat alle kerkelijke handelingen die door den afgetreden abt Bessede verricht werden, geen waarde hadden, maar men stoorde zich er niet aan. De burgermeester heeft de sleutels van de pastorie en van de kerk, en laat den afgetreden priester alles doen, wat deze wil. Op den duur zal echter de regering den bisschop hulp moeten bewijzen, want dit volgt uit de bepalingen van het Concordaat. Sommigen in Frankrijk meenen, dat het tijd wordt om het Concordaat op te zeggen, doch wij houden ons er van overtuigd, dat het daartoe voorloopig wel niet komen zal.

In den staat Utah, de hoofdstad der Mormonen, is sedert 1891 de leerplicht ingevoerd, met het gevolg, dat de jeugd steeds meer het Mormonisme toegedaan wordt. Een menigte Zendingstations werden door verschillende kerken te Salt Lake-City opgericht, waaronder ook Luthersche, zoodat deze eenige verandering in den stand der zaken konden brengen; het Mormonisme is daar sterker dan ooit. In 1879 waren in den staat Utah 88.374 personen, waaronder 80.000 Mormonen. In 1900 woonden daar 267.000 menschen, waaronder 227.000 Mormonen. Hoe snel zich de jammerlijke doolwerf verbreidt, blijkt uit het feit, dat in 1890 er nog maar 14.000 Mormonen in de overige staten van N.-Amerika gevonden werden, terwijl dit getal in 1900 tot 310.000 is aangegroeid. De Mormoonse propaganda werpt zich in den laatste tijd ook op Japan. De veelwijverij wordt in de theorie niet in de praktijk eenigzins losgelaten, dit laatste uit vrees voor de strafwetten.

WINCKEL.

Door Kinderen.

EEN SCHAT.

XV.

Maar voor wie Schliemann ook zijn vreugd en ontroering wist te verborgen, niet voor zijn vrouw. Zij bespeurde aanstonds dat er iets buitengewoons moest gebeurd zijn. Trouwens, niet lang duurde het, of haar man wenkte haar, naderbij te komen. En terwijl hij wees op iets glanzig, dat blink in de diepte, fluisterde hij: „'t is bijna etenstijd. Waarschijnlijk even den opzichter, dat hij het volk tot den maaltijd roept. Ik misst dat roufzake volkje een poosje op een afstand houden. Ik zal u aanstonds zeggen waarom.“

„Lieve vrouw,“ sprak hij, zoodra allen die hij weg wenschte, vertrokken waren, „zie eens hoe daar iets glinstert. Ik zal het trachten los te werken, kom mee.“

Voorzichtig gingen zij omlaag. Schliemann sloeg met zijn houveld een paar steenen los. Toen werkte hij met de handen verder. Weldra kon hij het pas geene voorwerp bewegen; met eenige moeite wong hij het los. 't Was een groote beker, zeer sierlijk van vorm en naar het scheen van louter goud.

„Haast u! Verberg het onder uw mantel!“

fluisterde de schatgraver zijn vrouw toe, terwijl hij haar het kostbare vat overhandigde. „Als men wist wat hier verborgen lag, zouden de lieden niet te houden zijn.“

De vrouw borg snel den beker weg en haar man vervolgde:

„Ik geloof nu vast, dat wij den koningsschat van Priamus gevonden hebben.“

Of dit zoo was, kon eerst later blijken. Doch Schliemann nam dadelijk zijn maatregelen. Hij koos een paar vertrouwde personen uit, om met hem verder te onderzoeken, en zette toen het werk vol op een verwijderde plek aan het ontgraven. Zoo kon hij met zijn vrouw en een paar helpers rustig vooruitwerken, en dat bleek al spoedig een zeer loonnend werk.

het aantal sieraden, voor mannen of voor vrouwen, die men vond; oorkonden, bronstversies, ambanden, vingerringen, kettingen en wat niet al. Sommige waren van brons, andere van zilver of van goud.

Maar ook aan wapenen ontbrak het niet. Daar lagen korte zwaarden en lange, met gouden greep en soms fraai ingelegd; helmen met hoog en kam en koperen sluiting; speren, wier hout lang vergaan was, geraamten van lederen schilden, maar ook schilden van koper met zilveren figuren. Ja, een deel van het wapentuig was bijna geheel, of geheel uit edel metaal vervaardigd. Ook vond men een groote menigte silversneden. Kortom, wat hier opgedolven werd, had niet alleen waarde wegens de oudheid, de zeldzaamheid en 'tgeen er uit te leeren viel, maar ook goeddeels wegens de kostbaarheid der stoffen waaruit het bestond.

Meende onze vriend hier den schat van koning Priamus van Troje ontdekt te hebben, vielen geloofden dit niet. Zelfs ontstond daarover, toen de vondst bekend werd, groote strijd. Hoogstwaarschijnlijk heeft Schliemann zich vergist en moet het oude Ilium of Troje, 'twek de Grieken belegerd en verwoest hebben, in een hoogere der lagen zijn gezocht worden, waarvan ik vroeger sprak. Er moet dus reeds een stad bestaan hebben, en te gronde zijn gegaan, lang eer aldaar ro 11 eeuwen voor Christus de stad Troje lag. Hoe oud die eerste stad dan moet geweest zijn, is te begrijpen. Trouwens vele steden die de Schrift noemt, zijn nog veel ouder. Denk slechts aan Hebron, On, Zoan en Jeruzalem.

Maar al vergistte onze ontdekker zich wellicht ook, dit verminderde in geen enkel opzicht de waardij en belangrijkheid van hetgeen hij had gevonden. Men kan zelfs zeggen, dat hoe ouder al het ontdekte was, hoe merkwaardiger. Des te meer echter moeten wij ons verbazen, over de kunstvaardigheid van volken, die zoo lang geleden leefden, over hun zin voor het schoone en hun knapheid in allerlei handwerk en kunst.

We weten alreeds uit onzen Bijbel, hoe de menschen het reeds vroeg tamelijk ver in allerlei kunst- en handwerk gebracht hadden. Al in de oudste tijden had men wapenen en gereedschap. In de tijden der aartsavaders, waren sieraden, ringen, bokers en veelkleurige kleederen bekend, gelijk de geschiedenis leert. Ook de tabernakel in de woestijn was een heerlijk kunstwerk. Wel lezen we, dat de Heere God bijzonder hen onderrichtte, die deze tent bouwden, maar dat wil niet zeggen, dat Aholiab en Bezaleel vóór dien tijd van de kunst volstrekt niets wisten. Veeleer waren zij bekwaame werklieden, doch het was de Heere God, die hen in staat stelde, zoo naar het goddelijk voorbeeld en zoo heerlijk schoon te arbeiden, als in des Heeren dienst noodig was.

„KNOOPEN.“

Onze lezer, de heer K. W. schrijft: „Eenigen tijd geleden gaf u een verklaring van „knoopen in biezen leggen.“ Ik heb toen mij een kleine opmerking daaromtrent veroorloofd. Sedert vond ik echter bij Prof. Fruin de uitdrukking in den vorm: „Knoopen in biezen leggen.“ Mij dunkt, dat zal de juiste, de oorspronkelijke vorm zijn: Wie knoopen in biezen doet (zich) verbeeldende met een grassootje te doen te hebben) doet verveelschuld; hij vindt er geen. Later hebben onkundigen, die nauwelijks wisten wat een knoop bij den plantententel was, en nog veel minder of biezen al dan niet knoopen bezaten, er van gemaakt: knoopen in biezen leggen, en daarmee de verklaring moeilijk gemaakt.“

Dit is zeer vernutig gevonden, en zou de geheele rest opheffen. Alleen zij opgemerkt, dat wij nooit anders hoorden zeggen, dan „knoopen in biezen maken“ (leggen). Blijkt nu, dat het oorspronkelijke is „knoopen“, dan is 't in orde, maar dan betekent het zegge ook iets anders, dan waarvoor het tegenwoordig wordt gebruikt.

CORRESPONDENTIE.

P. V. te K. Zoodra mogelijk hopen we af te doen wat nu nog staat.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Stellingendam, R. Zijlstra, cand. te Sneek. — Hendrik Ido-Ambacht, Chr. Bruins, te Nederhorst den Berg. — Driesum, L. Bouma, te Middelburg.

BEROEPEN: Leiden, B. J. Impettia, te Katwijk aan Zee. — Kiel, H. de Bruin, cand.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Schoonoord en Uitwijk, W. H. de Hode, cand. — Velsen, Sopper, te Hoogmade. — Britsum, G. Th. Gerritsen, te Noordbroek. — Kage c. a., J. Barbas cand. — Linschoten en Zoutelande, J. Laurens, cand. — Hoek bij Terneuzen, J. G. M. Andrae, te Katendijke. — Bergambacht, H. W. Rappard, te Mijnsheerendaal. — Bedum, F. Tamme, te Zuidbroek. — Goederode, F. de Gids, cand. te Pijnacker.

AANGENOMEN: Hattem, C. H. Nolke, te Hoogblokland. — Oudehoorn, C. G. A. Ruysch van Drogen, cand.

BEROEPEN: Peperga, J. H. Buismann, te Hiezenburg. — Oudorn, H. K. Boerma, te Naai. — Maastricht, N. Jolles, te Hees. — Maassluis, W. J. M. Engelberts, te Den Ham. — Maasdam, T. J. Ringeling, te Diemen. — Zevenhoven, J. Laurens, cand.

Geabonneerden op *DE HERAUT* wordt bevestigd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. a.s., ten bedrage van f. 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Intekenaren op het premiewerk *De GEMEENE GRATIE*, die het daarvoor verschuldigde driemaandelijks wenschen te voldoen, herinneren wij aan de kwartaalbetaling van f. — 75 per aangevraagd exemplaar.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Sept. 1902.

Advertentiën.

D. V. hopen onze geliefde Ouders:

Da. J. KARSSEN,
Eenr. Pred. (thans te Wildervank),
EN
L. W. AALDERINK,
2 October huns

40-jarige Echtvereeniging

TE HERDENKEN,

Hunne dankbare kinderen en Behouders.

De Heere gaf ons heden een welgeschapen DOCHTER.

G. L. GORIS, V. D. M.

H. GORIS.

VELDHUIS KROEG.

Hoek van Holland, 23 Sept. 1902.

Het behaagde den Heere van leven en dood heden uit ons midden weg te nemen, onzen geliefden medeopzieder W. VAN KOEVERDEN, in den ouderdom van 70 jaar. Enkele jaren mocht hij deze kerk in het ambt van ouderling met getrouwheid dienen. Zijn heengaan was in vrede.

Namen des Raad der Geref. Kerk van Overtoom,

Da. G. WISSE Jr., Praesid.

A. A. VAN OPSTAL, Scriba.

Amsterdam (Overtoom), 19 September 1902.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Best adres voor Orgels

van de eenvoudigste tot de meest luxe soorten, in stijl en houtsoort naar verkiezing. Vraag Catalogus.

BREEBAART'S

Orgel- en Pianohandel,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.

BEDIENDE.

GEVRAAGD in Zeeuwse stad een flink jongmenschen, goede hand schrijvende. Kennis van het artikel glas, porcelen en aardewerk strekt tot aanbeveling. Aangenaam huiselijk verkeer in Christelijk gezin verzekerd. Be. fr., met volledige inlichtingen, letter O., Bureau van dit blad.

Bij de Firma G. J. REITS te Groningen, verscheen heden de 1de druk van:

H. DE COCK,

Vraagboekje over de Bijb. Geschiedenis.
Ten vervolge op BORSTIUS.
Prijs f 0.15.

H.H. Predikanten wordt op aanvraag franco een present exemplaar toegesonden.

Bij J. H. KOK, te Kampen, zag het licht:

De Toekomst des Heeren.

Dertien Leerredenen over de Twee Brieven aan de Thessalontensen.

DOOR

H. HOEKSTRA.

220 Pag. royaal formaat.

Prijs f 1.75. Geb f 2.10.

Bij elken Boekhandelaar voorhanden en tegen besending van het bedrag verkrijgbaar bij den Uitgever.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland, Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFijt, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAALL VAN SPOETWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, J. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 99 1/2 pCt. in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H. L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 en Hilversum, Torenlaan 56; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden der Vereeniging voor 1902 is verzonden:

HET LAND MIJNER VADEREN.

Indrukken op eens reis door EGYPTEN en PALESTINA.

DOOR

F. LION CACHET.

Met een voorrede van de dochter des Schrijvers.

Dit belangrijk werk is 278 bladzijden groot en bevat vele platen naar photographien, door den schrijver van de reis medegebracht.

Prijs Ingenaald f 2.75; in stempelband f 3.50.

De leden dixer Vereeniging die jaarlijks f. 5.— betalen, ontvangen voor minstens f. 5.— aan boeken en hebben bovendien het recht vóór den gisten December van dit jaar voor f. 5.— aan ingenaaldeboeken uit het fonds der Vereeniging GRATIS te ontfieden.

Men vrage de catalogus aan.

AMSTERDAM.

Pretoria.

Wed. P. VAN ELJK & ZONEN,

DAMRAK 60 en DAM 15-17.

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Bij ons is ter perse, om binnen enkele maanden te verschijnen, het werk over den ZUID-AFRIKAANSCHEN OORLOG van

Generaal Chr. R. DE WET.

Met vele oorspronkelijke illustratiën.

Prijs f 6.—. In stempelband f 7.25.

Het boek zal ook in afleveringen verschijnen, teneinde het gemakkelijk binnen leders bereik te brengen.

AMSTERDAM.

Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORHIEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 547 en 549.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTIE tot elk bedrag.

VERSCHEENEN: Aflevering 1 van:

GOD IS LIEFDE.

DE HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS

behandeld in twee en vijftig LEERREDENEN,

DOOR

J. H. FERINCA.

Dit werk verschijnt in 18 afleveringen, elk van ongeveer 3 vel druks, en zal D. V. in den loop dezer jaars compleet komen. Het geheele werk kost f 3.75. Fraaie stempelbanden zullen bijtijds tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld worden.

AMSTERDAM.

Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORHIEEN

HÖVEKER & WORMSER.

PIJPORGELS

voor kleine Kerken, steeds voorhanden aan de Orgelfabriek van de Firma

C. C. BENDER, te Leiden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Van Meij. M. te U. f 5; door den heer L.

Onvlec te Baarn f 63.50.

Aan Collectie (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Woerden f 14.84; van

idem te Twijzel f 2.19; van idem te Hauler-

wijk f 2.70; van idem te Een f 2.04; van idem

te Borger f 2.03 1/2; van idem te Norg f 0.69;

van idem te Smilde A f 7.63 1/2; van idem te

Smilde B f 2.56; van idem te Zuidlaren f 6.09;

van idem te Vries f 2.50; van idem te Gassel-

ter-Nijveen f 3.11; van idem te Delft 1/2 coll.

f 40.29; van idem te N. Helvoet f 8.45.

Aan Schenkingen:

Door den heer W. Hovy van P. te Baarn

f 20; gevonden in de collectie Buiten Amstel

kerk f 2.50.

Voor het Studiefonds:

Van de 1/3 stuivers-vereeniging te Amster-

dam f 4.17 1/2.

S. J. SEEFAT,

Penningmeester.

Bij J. H. KOK, te Kampen, verscheen:

Deel II van den 2den dech van

Salomo's Spreuken.

Gerangschikt en verklaard door

J. KOK, V. D. M. te Nijmegen.

De prijs van het complete werk (pl. m. 900 bladz. druks in 2 blokke deelen), bedraagt thans f 4.25. In 2 binden ind. f 6.25. In 2 chagrijn-leeren ind. f 6.75.

Bij elken Boekh. ter inzage te bekomen.

Een uitvoerig prospectus met korte uittreksels van vele recensien, wordt op aanvraag gaarne toegezonden door den Uitgever en door alle Boekh.

De Aanschouwing in het Onderwijs.

PAEDAGOGISCHE BIJDRAGE

VOOR DE

Scholen met den Bijbel,

DOOR

J. C. SIKKEL.

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Prijs f 0.40.

BOEKHANDEL

VOORHIEEN

HÖVEKER & WORMSER

AMSTERDAM.

Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORHIEEN

HÖVEKER & WORMSER

AMSTERDAM.

Pretoria.

Eerstsdags verschijnt:

Het echt

Menschelijke.

Woe het is gezocht en waar het is te vinden,

DOOR

P. BIESTERVELD.

Prijs f 1.25;

in stempelband f 1.75.

Dit werk is No. 1 van den tweeden jaargang der Bibliotheek voor Hoofd en Hart en wordt binnenkort aan de intekenners verzonden.

De nieuwe jaargang zal bestaan uit 5 (vijf) boeken, alle van Hollandsche schrijvers en kost evenals de eerste, niet meer dan f 3.— (drie gulden). Desverland kan men de boeken ook in stempelband bekomen; daarvoor betalen de intekenners slechts 40 Cts. per ex. meer, zoodat hen in dat geval f 5.— voor den 2den jaargang wordt berekend.